

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVII KONFERENCIJA

Vilnius, 2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF Mokslo ir inovacijų
skyriaus Studentų mokslinės veiklos
koordinatore Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2025

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Jaun. m. d. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
lekt. gyd. Karolina Žvirblytė-Skrebutėnienė

prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
jaun. asist. Andrius Žučėnka
Doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Andrius Bleizgys
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Asist. dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitas Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Ugnė Šilinskaitė
Austėja Zubauskaitė
Aida Kuznecovaitė
Milda Kančytė
Milvydė Marija Tamutytė
Renatas Kedikas
Fausta Timinskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gailė Mikalauskaitė
Gabrielius Leščinskas
Damian Luka Mialkowski
Radvilas Jančiauskas
Maksim Čistov
Ugnė Mickutė
Lina Bludžiutė
Augustė Melaikaitė

Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Raminta Kasteckaitė
Ernestas Gulbickis
Edgaras Zaboras
Benas Matuzevičius
Sylvia Rogoža
Rūta Valiukevičiūtė
Agnė Vasiulytė
Agata Bruzgul
Valentinas Kūgis
Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas
Matas Kuncė
Gintė Grubliauskaitė
Milda Černytė

Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Patricija Griškaitė
Povilas Jurgutavičius
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Augustinas Stasiūnas
Alicija Šavareikaitė
Odeta Aliukonytė
Milda Eleonora Gričiūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič
Rokas Dastikas

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2025

© Vilniaus universitetas, 2025

PSICHOTROPINIŲ VAISTŲ NEVARTOJIMO PROBLEMA TARP ŠIZOFRENIJA SERGANČIŲ PACIENTŲ

Autorės. Smila ŠEDYTĖ, V kursas; Agnė TIMOFEJEVAITĖ, V kursas.

Vadovas. Lekt. Algirdas DAMBRAVA, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Tikslas. Nustatyti priežastis, dėl kurių suaugę šizofrenija sergantys pacientai nevartoja jiems paskirtų psichotropinių vaistų ir įvardinti galimus metodus šiai problemai spręsti.

Metodai. Buvo atlikta literatūros paieška duomenų bazėse PubMed, EBSCO ir Google Scholar, ieškant straipsnių, paskelbtų nuo 2012 iki 2025 metų. Paieškos terminai buvo „non-adherence“, „non-compliance“, „schizophrenia“ ir „psychotropic medication“. Į apžvalgą įtraukti tyrimai, kuriuose nagrinėjami suaugę pacientai, sergantys šizofrenija, ir aptariama psichotropinių vaistų nevartojimo problema ir (ar) jos sprendimo būdai. Pirmenybė buvo teikiama metaanalizėms ir sisteminėms apžvalgoms.

Rezultatai. Literatūros apžvalgos metu nustatyta, jog gydymo režimo nesilaikymas tarp šizofrenija sergančių pacientų yra nulemtas daugelio veiksnių. Šiuos veiksnius galima suskirstyti į keturias grupes: susijusius su medikamentais, su pacientu, su liga ir išoriniai veiksniai. Kognityviniai sutrikimai, prastas ligos suvokimas, vaistų šalutiniai poveikiai ir socialinės paramos trūkumas buvo svarbiausi faktoriai. Psichotropinių vaistų nevartojimo paplitimas svyruoja nuo 47,2 % iki 95 %. Pastebėta, jog psichotropinių vaistų nevartojimo pasėkmės yra susijusios su didesniu medicininių išteklių naudojimu. Vaistų nevartojimo problemai spręsti rekomenduojamos ilgalaikės strategijos. Pacientams, turintiems menką ligos suvokimą, buvo naudingos psichosocialinės intervencijos, tokios kaip kognityvinė elgesio terapija, psichoedukacija. Šios intervencijos mažino neigiamą požiūrį į vaistus ir gerino kognityvines funkcijas. Kiti psichosocialiniai metodai, tokie kaip intervencijos, susijusios su šeima, taip pat buvo įrodyti kaip veiksmingi. Geras terapinis aljansas irgi buvo labai svarbus veiksnys siekiant tinkamo medikamentų vartojimo. Buvo pagrįstas ir farmakologinių priemonių efektyvumas. Ilgai veikiantys neuroleptikai, vartojami injekcine forma ir derinami su psichosocialinėmis intervencijomis, ženkliai pagerino pacientų vaistų suvartojimą.

Išvados. Psichotropinių vaistų nevartojimas išlieka opia problema gydant šizofreniją. Pacientų gydymo sėkmei įtakos turi kognityviniai, socialiniai ir su gydymu susiję veiksniai. Šizofrenija sergantiems pacientams turi būti suteikta visapusiška pagalba ir socialinė parama bei sudaroma individualizuota sveikatos priežiūros strategija.

Raktažodžiai. Šizofrenijos gydymas; vaistų nevartojimas; psichotropiniai vaistai.